

landbrugseksporten ved medlemsskab og ikke-medlemsskab således: ca. 1 mia kr. i 1973 stigende til ca. 3½ mia kr. i 1978.

Landmændenes fordel af at komme i EF.

De betydelige stigninger i priserne på animalske landbrugsprodukter, landmændene kan forvente ved en eventuel tilslutning til EF, vil — som også Det økonomiske Råds formandsskab har gjort opmærksom på — blive modsværet af en stigning i kornprisen. Dette betyder ikke blot, at omkostningerne ved at producere svin og andre „kornvarer“ vil stige. Også omkostningerne i kvægproduktionen vil stige, idet grovfoderproduktionen lægger beslag på jord, der må konkurrere med kornproduktionen. Det økonomiske Råds formandsskab har skønnet, at gennemsnitlig vil stigningen i prisen for de animalske produkter fuldt ud modsværes af stigningen i kornprisen. Med andre ord: en tilslutning til EF vil gennemsnitlig ikke betyde, at landmændene får mere for at arbejde i staldene. Det er kun jorden, der får en højere betaling.

Dette forhold er igen ensbetydende med, at den fordel, landmændene får ved, at vi kommer ind i EF, gennemsnitlig vil svare til størrelsen af jordtilliggendet. Da to tredjedele af landbrugsjorden ejes af den tredjedel af landmændene, der har de største ejendomme, betyder det, at også to tredjedele af fordelene ved at komme ind under EF's landbrugsordning tilfalder den tredjedel af landmændene, som har de største gårde. Under disse omstændigheder må det forventes, at arvandringen fra landbruget og indskrænkningen i ejendommestallet, som i 1960'erne førte til en nedgang i helårsarbejdere ved landbruget fra 300.000 til 160.000 og i antallet af brug fra 196.000 til 140.000, vil forsvinde. Herfor taler også, at ca. 40.000 landmænd vil have passeret folkepensionsalderen i de kommende 6-7 år.

Strukturtilpasningen udenfor EF.

Den afvandring fra landbruget, der må imødeses, hvis vi holder os udenfor EF, vil nok blive stærkere, men der vil kun blive tale om gradforskelle fra medlemssituationen, afhængigt af, hvorledes den fortsatte støtte til landbruget og kornordningen tilrettelægges, og det vil kunne ske uden den

socialle slagside, som EF-medlemsskab vil få. Landet bliver ikke dårligere stillet ved, at unge søger til byerhvervene i stedet for til landbruget, ved at yngre landmænd, som vi også har oplevet det i 1960'erne, bliver deltidslændmænd, eller ved, at nogle af landbrugets investeringer flyttes over i andre erhverv. Under ingen omstændigheder kan der blive tale om, at et ligeså stort antal forlader landbruget i 1970'erne som i det foregående 10-år, for så ville der kun blive 20.000 tilbage. Der synes heller ikke grund til at antage, at beskæftigelsen ved den videre bearbejdning af landbrugsvarer som følge af nedgang i smørproduktionen og slagtningen skulle fremkalde foruroligende ledighed. Udenfor EF vil landbrugseksporten sikkert i højere grad bestå af industrielt bearbejdede landbrugsvarer for de oversøiske markeder, end tilfældet vil være, hvis vi tilsluttes EF.

Den mængdemæssige reduktion af landbrugsproduktionen, hvis vi står udenfor EF, i forhold til medlemssituationen er i det foregående anslået til ca. 15 pct. Antallet af personer, der af denne grund må skifte erhverv eller undlade at søge til landbruget, kan derfor næppe være større end ca. 5.000 om året i overgangsperioden.

Den betydelige overførsel af arbejdskraft, der fandt sted i 1960'erne, da landbrugets arbejdskraft reduceredes med gennemsnitlig 14.000 årlig, skabte generelt set ikke beskæftigelsesproblemer, og byerhvervenes og den offentlige sektors udvikling havde ikke været mulig uden. Vi har tværtimod gang på gang været i den situation, at mangel på arbejdskraft har skabt inflationært pres og betalingsvanskeligheder.

Løsningen af disse problemer vil ikke lettes ved fastholdelse af arbejdskraft i landbruget; men opgaven er selvfølgelig ikke løst ved, at landbruget afgiver arbejdskraft. Der må også skabes betingelser for, at den øgede aktivitet i byerhvervene, der herved bliver mulig, kan resultere i konkurrenceedygtig produktion i de eksporterende eller importsparende erhverv.

Lykkes det på denne måde at beskæftige de yderligere ressourcer, der frisættes fra landbruget, hvis vi ikke kommer ind under fællesmarkedets landbrugsordninger, er det samfundsmæssige tab på længere sigt begrænset til, at vi ikke får glæde af den